Työehdot -osasto/PR, Työ ja turva -osasto; Työehdot-osasto/EK 12.6.2018

TyV@eduskunta.fi

U 28/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan työviranomaisen perustamisesta

SAK kannattaa komission aloitetta Euroopan työviranomaisen (ELA) perustamisesta. Aloite on hyvin perusteltua jatkoa viime vuosien muille uudistuksille, joiden tarkoituksena on selventää työvoiman liikkuvuuteen liittyviä säännöksiä ja vahvistaa EU-lainsäädännön toimeenpanoa. Valtioiden rajat ylittävä liikkuvuus on lisääntynyt huomattavasti ja siksi on tärkeä, että työvoiman liikkuvuutta koskevat EU-säännöt pannaan täytäntöön oikeudenmukaisella, yksinkertaisella ja tehokkaalla tavalla.

SAK pitää hyvänä asiana, että komission esityksen mukaisesti ELA toisi liikkuvien työntekijöiden ja rajat ylittävästi palveluja tarjoavien työnantajien tarvitsemat tiedot ja tukipalvelut entistä helpommin saataville. Lisäksi se tukisi kansallisten viranomaisten välistä yhteistyötä, jotta varmistetaan työntekijöiden ja kansalaisten sosiaalisten oikeuksien noudattaminen sekä torjutaan petoksia ja väärinkäytöksiä.

Työntekijöiden lähettäminen ja valvonta

SAK:n mielestä työviranomaisesta voisi olla hyötyä lähetettyjen työntekijöiden oikeuksien toteutumisen näkökulmasta. EU-maiden väliseen työntekijöiden lähettämiseen liittyvien tilanteiden tehokkaampi valvonta vahvistaisi työntekijöiden oikeuksien yhdenvertaista toteutumista ja edistäisi yritysten tasavertaista kilpailua. Tehokkaampi valvonta ehkäisisi myös verojen ja sosiaaliturvamaksujen kiertämistä. Esimerkiksi lähetettyjen työntekijöiden sosiaalivakuuttamiseen liittyvän luotettavan tiedon saanti on asia, jossa tähänastiset yhteistyömallit EU-maiden välillä ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Työviranomaisesta voisi olla hyötyä myös postilaatikkoyrityksien kautta tapahtuvien väärinkäytösten torjumisessa.

Euroopan työviranomaisen jäsenmaille osoittamien yhteistyöpyyntöjen tulisi olla velvoittavia

SAK pitää olennaisena, että ELA:lle annettaisiin operatiivisia tehtäviä, joihin kuuluu esimerkiksi jäsenvaltioiden tukeminen yhteistyössä, tiedonvaihdossa, samanaikaisissa tai yhteisissä tarkastuksissa, riskinarvioinnissa, valmiuksien kehittämisessä, sovittelussa ja rajat ylittäviin työmarkkinahäiriöihin liittyvässä yhteistyössä. SAK katsoo, että jos

työviranomainen toteaa työntekijöiden oikeuksien toteutumisen tai väärinkäytösten ehkäisyn edellyttävän jäsenmaiden yhteisiä tarkastuksia, ei ole perusteltua, että jäsenmaa voisi kieltää tällaisen omalla alueellaan. Jäsenmailla tulisi myös olla velvollisuus vastata työviranomaisen tietopyyntöihin. Näissä asioissa SAK katsoo, että työviranomaiselle on perusteltua antaa komission esittämää vahvempi rooli.

Työmarkkinaosapuolilla on oltava vahva asema Euroopan työviranomaisen hallinnossa

Komissio on perustamassa työviranomaiselle EU-tason sidosryhmille avattavan neuvoa-antavan elimen. Varsinaisiin hallintoelimiin työmarkkinaosapuolia ei kuitenkaan esitetä otettavaksi mukaan, eikä mitään roolia olla antamassa kansallisen tason työmarkkinajärjestöille. SAK:n mielestä työmarkkinajärjestöjen keskeinen rooli ja asiantuntemus työviranomaisen toimialaan kuuluvissa asioissa edellyttävät esitettyä vahvempaa roolia. Paras ratkaisu olisi kolmikantainen hallintomalli olemassa olevien työelämän EU-virastojen tapaan (kuten Eurofound ja Cedefop). EURESin hallinnon olemassa olevaa kolmikantaisuutta tulee kunnioittaa myös jatkossa.

Työviranomaisen rahoituksen on oltava riittävä

SAK pitää tärkeänä, että uudelle virastolle varataan riittävä, asetettujen tavoitteiden saavuttamisen mahdollistava budjetti. Koska kyse ei ole pelkästään olemassa olevien toimintojen yhdistämisestä, ei ole perusteltua lähteä siitä, että rahoitus perustuisi yksinomaan saman toimialan olemassa olevien kulujen uudelleen kohdentamiseen. Työviranomaisen perustamisen ei pidä myöskään johtaa niiden työelämään liittyvien EU-toimintojen rahoituksen heikkenemiseen, joita ei olla yhdistämässä siihen. Työviranomaisen rahoitusta arvioitaessa on muistettava, että tavoitteiden mukaisesti toimivalla viranomaisella olisi myönteisiä julkistaloudellisia vaikutuksia kansallisella tasolla, kun verojen ja sosiaaliturvamaksujen periminen tehostuisi ja rajat ylittävä viranomaisyhteistyö helpottuisi.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätietoja: SAK:n kansainvälisten asioiden päällikkö Pekka Ristelä, puhelin 040 546 8781
SAK:n maahanmuuttopolitiikan asiantuntija Eve Kyntäjä, puhelin 0400 513 162